

WekoWijzer

1. Voorwoord
1. Uitspraken van de Protestcommissie
9. De Vasneg-schema's voor grote toernooien
16. Competities, Neuberg en Ascherman
18. Impressie van de CLB-examens 2009
19. Reactie op 'Van de groene tafel' in WekoWijzer 115
23. Reactie van de Weko

29e jaargang
nr. 116
winter 2009

Voorwoord

door Ad Cosijn

Beste lezer,

De Weko biedt u een gevarieerd nummer voor de kerstvakantie. Zoals altijd beginnen we met de protestuitspraken. Er zijn sinds het begin van het seizoen maar liefst negen protesten bij de PK terechtgekomen. U vindt ze allemaal in dit nummer. Tegenwoordig worden de uitspraken door de PK alleen waar dat nodig wordt geacht voorzien van noten. U zult dus geen aparte toelichtingen meer aantreffen.

Een groot gedeelte van dit nummer is ingeruimd voor Wekolid Marc van Beijsterveldt, die de werking van de zogenoemde Vasnegschema's voor toernooien uiteenzet.

Tot genoegen van de Weko zijn er dit nummer ook veel bijdragen van lezers. Peter Smulders biedt een nieuwe visie op het uitrekenen van parenwedstrijden, Hugo Vonk heeft een impressie geschreven van het CLB-examen en last but not least gaan Rob Stravers en Siger Seinen in op twee langlopende kwesties inzake het CLB-examen. Het standpunt van de Weko vindt u aan het slot van hun bijdragen.

Ik wijs de lezers ook graag op drie nieuwe digitale documenten waarin we ons best doen om informatie over de spelregels helder samen te vatten. Het betreffen:

1. Het 'spelregelbeleid' (www.bridge.nl >publicaties >wedstrijden); hierin wordt uitgelegd wat de rol van alle partijen is die met de spelregels te maken hebben.
2. Het 'digitale spelregelboekje' (www.bridge.nl >publicaties, >wedstrijden); hierin staan bij de spelregels meestal toelichtingen, voorbeelden en verwijzingen. Dit heeft tot doel de werking en toepassing van de spelregels te verduidelijken. Voor deze toelichting is wel kennis van de spelregels wenselijk, dus we hopen dat deze site vooral door arbiters zal worden geraadpleegd.
3. 'Spelregels: veel voorkomende vragen' (www.bridge.nl >publicaties >wedstrijden); hier worden veel voorkomende vragen van spelers over de toepassing van de spelregels in praktijksituaties behandeld met uitleg. De bedoeling is om de informatie zo toegankelijk te brengen dat de geïnteresseerde bridger hier zijn weg vindt. Met deze service/site verwachten wij in het eerste kwartaal een begin te maken.

De informatie op al deze plekken is 'onder auspiciën van de NBB' en zal dus door de Weko regelmatig worden bijgewerkt.

Ik wens u ten slotte veel plezier met dit nummer, prettige feestdagen en alvast een goed nieuwjaar.

Uitspraken van de Protestcommissie

Spelbeschrijvingen door Marc van Beijsterveldt

Protest nr. (nieuw) 09-01

Tweede Divisie viertallencompetitie

Spel 2 ♠ A H 6 4

O / NZ ♥ A B 9 7

♦ 3 2

♣ A 8 7

♠ V 10 8 2

♥ 4

♦ A 10 9 8 5

♣ V 10 4

N
W O
Z

♠ B 9 7 5

♥ 8 5 4 3

♦ 6 4

♣ H 3 2

♠ 3

♥ H V 10 6

♦ H V B 7

♣ B 9 6 5

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	1♦
pas	1♥	pas	2♥
pas	2♠	pas	3♦
pas	4♣	pas	4♥
pas	pas	pas	

Uitkomst: onbekend.

Tafelresultaat: 4♥ C; andere tafel: 4♥ +1.

De leider claimt na slag 7 (oost is aan slag) de rest van de slagen waarbij hij opmerkt dat oost nog één troef heeft die hij eerst zal trekken (de onderstreepte kaarten zijn nog niet gespeeld). Op dat moment heeft hij vier slagen, OW hebben er drie. Oost vraagt wat hij met zijn tweede schoppenverliezer wil doen. Daarop heeft noord geen antwoord en hij stemt in met het verlies van nog een slag. Nu

blijkt dat noord zijn kaarten verkeerd heeft neergelegd en hij dus down is. Als west opmerkt hoe het contract gemaakt kan worden (een klaveren vrijtroeven) wordt de wedstrijd-leider geroepen. Deze gaat er (ten onrechte) van uit dat het om de overslag gaat en besluit 4♥ C te laten noteren. OW besluiten in protest te gaan en de WL noteert (o.m.): 'Als ik dit had geweten, had ik stellig conform artikel 70E besloten tot 4♥ -1, -100 NZ.'

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een claim van de leider met onvolledige en laat aangevulde uitleg.

Protest is ontvankelijk verklaard omdat de betreffende wedstrijd-leider zelf al aangeeft te twijfelen aan de juistheid van zijn beslissing (zie opmerkingen door de wedstrijd-leider op het formulier).

Op dit spel pleegt de leider een onvolledige claim waarbij hij volgens artikel 70 tot het begin van het bieden op het volgende spel de tijd heeft om zijn claim te verbeteren. Het is niet helemaal duidelijk wanneer de arbiter aan tafel is ontboden en wat er precies op welk moment is gezegd.

Duidelijk is:

De leider was op het moment van claimen niet echt goed geconcentreerd bezig.

De leider had niet goed bijgehouden hoeveel slagen hij op dat moment had afgestaan. Dit waren er reeds drie.

De leider had geen speelplan paraat voor het vervolg van het spelen afgezien van het feit dat de laatste troef nog onschadelijk moest worden gemaakt.

Het correcte speelplan (vertroeven van een klaveren alvorens de schoppenkleur te gaan spelen) is pas laat geopperd en waarschijnlijk als eerste door een tegenspeler.

Het bieden op het volgende spel was nog niet begonnen.

De PK heeft besloten om een aantal spelers van tweededivisioniveau te raadplegen om zo duidelijkheid te krijgen over de mogelijkheid dat op dit niveau de juiste speelwijze over het hoofd kan worden gezien indien de leider met een lager concentratieniveau speelt.

Uit deze raadpleging bleek dat het zeer wel mogelijk wordt geacht dat de leider hier niet optimaal verder zou hebben gespeeld.

Het resultaat op dit spel dient te worden vastgesteld op 4♥ -1 op deze tafel en het resultaat

van de wedstrijd moet dus worden aangepast. Het protestgeld wordt geretourneerd

Protest nr. (nieuw) 09-02

Meesterklasse viertallencompetitie

Spel 19 ♠ 9 6

Z / OW ♥ —

♦ A H B 10 7 5 4

♣ V 9 5 4

♠ A V 8 5 3

♥ V 10 8 6 4

♦ 6

♣ A 7

♠ 10 4 2

♥ B 9 5

♦ 9 8

♣ H B 10 8 2

♠ H B 7

♥ A H 7 3 2

♦ V 3 2

♣ 6 3

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	1♥
1♠	2♦ ¹	doublet ²	2♥
pas	3♦	pas	3SA
pas	pas	pas	

¹ door zuid uitgelegd als 9-11 punten met driekaart harten, door noord niet gealerteerd (dus echt)

² door west uitgelegd als ruitens, door oost als *snapdragon* (klaveren met schoppensteun)

Uitkomst: '♠x'.

Tafelresultaat: 3SA +1; andere tafel 3♦ C (NZ).

Na afloop van het spel, als de verschillende uitleg aan beide kanten van het scherm blijkt, roepen OW de wedstrijd-leider. West zegt dat hij met klaveren zou zijn gestart als hij de juiste (althans de door noord gegeven) uitleg zou hebben gehad omdat dan voor hem ook duidelijk is dat partner klaveren heeft. Om het contract down te spelen, is dan wel secuur tegen spel nodig (drie ronden klaveren en dan schoppen-switch). Dat moet in de MK echter geen probleem zijn.

De wedstrijd-leider beslist dat 'de verkeerde uitleg (of het verkeerde bod) leidt tot de uitkomst-situatie. Situatie NZ is elementair, mag niet fout in de MK.' Op grond daarvan wijzigt hij de score in 3SA -1 waarop NZ in protest gaan.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen toekenning van vijf slagen aan OW op basis van herstel vanwege verkeerde uitleg.

Protest is ontvankelijk verklaard omdat op het protestformulier niet is aangegeven dat er spelers zijn geraadpleegd in combinatie met de noviteit van de nieuwe PK-procedure.

De beslissing van de wedstrijdleider om in dit geval uit te gaan van verkeerde uitleg strookt met de hiertoe dit jaar verschenen richtlijn van het Bondsbestuur der NBB. Ook de PK gaat dus uit van verkeerde uitleg en komt dus eveneens tot de conclusie dat de aan tafel behaalde score op dit spel niet zonder meer kan worden gehandhaafd.

Weliswaar geeft de arbiter in een aanvullende verklaring aan met een aantal mensen gesproken te hebben over de start maar hij blijft in deze vrij vaag. De PK heeft dan ook besloten om zelf een aantal spelers van MK-niveau te raadplegen omtrent het starten met de westhand indien noords biedingen worden uitgelegd als uitsluitend aangevend het bezit van ruitens (waardoor het doublet van oost kan worden geïnterpreteerd als een hand met goede klaveren en een schoppenfit). Daarnaast werd gepolst of het vinden van het juiste vervolg na een klaverenstart opgelegd is. Ook wordt nog navraag gedaan naar de actueel gepleegde start in combinatie met de onjuiste uitleg.

Uit de antwoorden van deze spelers trekt de PK de conclusie dat het zeer waarschijnlijk is dat er bij correcte uitleg klaveren zou zijn gestart. De spelers gaven voorts te kennen dat een geconcentreerd spelende oostspeler deze speelfiguur zeker goed zou doen wat steeds resulteert in 3SA-1. Dit resultaat wordt dan ook het vervangende resultaat op dit spel. De actueel gepleegde start wordt gezien als een normale standaardstart, er is dus geen eigen verwijtbare bijdrage aan de slechte score.

Op grond hiervan besluit de PK om de beslissing van de arbiter te bekrachtigen met bovenstaande aanvullingen op de verklaring waarom.

Het protestgeld wordt geretourneerd.

Protest nr. (nieuw) 09-03

Voorronde Het Witte Huis Topcircuit

Spel 11 ♠ 8 6

Z / — ♥ A H 10 7

♦ 8 6

♣ A V 9 4 2

♠ A H V 10 9 4 2

♥ 2

♦ 10 9 7 2

♣ 8

♠ 7 3

♥ B 9 4

♦ H B 5 4 3

♣ B 5 3

♠ B 5

♥ V 8 6 5 3

♦ A V

♣ H 10 7 6

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♠	2♣	pas	3♣
4♠	pas	4SA	pas
5♠	pas	pas	pas

Uitkomst: ♥A.

Tafelresultaat: 5♠ C.

Na afloop van het spel, als blijkt dat bij OW een 4♠-opening een conventionele betekenis heeft (zes schoppens en een vijfkaart laag), roepen NZ de wedstrijdleider. De consequentie van genoemde afspraak is dat de 4♠-herbieding niet per se zijkracht belooft en wellicht alerteerbaar is. Omdat noord niet rekende op een dergelijke westhand, werd het contract zonder tijdige ruitenswitch gehaald na hartenstart en -vervolg, hopen op een hartenafroever door zuid.

De wedstrijdleider besluit de score te laten staan omdat hij vindt dat 4♠ niet gealverteerd hoeft te worden. Wel legt hij zijn beslissing ter toetsing voor aan de PK.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest over afwijkende 4♠-opening.

De hoofdwedstrijdleider ging zelf in protest.

De Protestcommissie overweegt als volgt:

De systeemkaart was correct ingevuld, behalve dat een vermelding van de afwijkende 4hoog-openingen niet op de voorkant staat. De voorkant is echter bedoeld om te leiden tot afspraken van verdedigingen, en deze openingen hebben geen speciale verdediging nodig.

West heeft twee biedingen gedaan, 1♠ en 4♠. Is het 1♠-bod alerteerbaar? Nee, want het is natuurlijk met slechts de negatieve interferentie dat een speciale 6-5-verdeling niet kan

vóórkomen. Als dat alerteerbaar zou zijn, dan zou je iedere 1♠-opening moeten alerteren omdat die bijvoorbeeld een slechte twaalfpunts 5-4 ontkent (i.v.m. Muiderberg).

Is het 4♠-bod alerteerbaar? West belooft met dit bod zeker niet deze speciale hand, hij zou ook een gewoon 4♠-rebid kunnen hebben. Dit bleek duidelijk aangezien oost een slempoging deed. Wel is er ook bij dit bod dezelfde negatieve interferentie dat het niet die speciale 6-5 kan zijn. Conclusie is dat niet redelijkerwijs te stellen is dat dit bod alerteerbaar zou zijn.

Het schermalerteerreglement legt de nadruk op full disclosure, het vrijwillig opschrijven van betekenissen, maar beperkt zich hierbij tot situaties waarin een bod alerteerbaar is maar verward zou kunnen worden met een ander alerteerbaar bod. Ook overtreding van deze regel kan OW dus niet worden verweten.

De Protestcommissie heeft besloten:

- dat OW geen overtreding hebben begaan, en
- dat dus het tafelresultaat moet worden gehandhaafd.

Protest nr. (nieuw) 09-04

Eerste Divisie viertallencompetitie

Spel 21 ♠ V 10 3

N / NZ ♥ B 8 6 4

♦ A 7 5

♣ A V 3

♠ H 9 6 4 2

♥ H 2

♦ H V 10

♣ B 9 8

N

W

O

Z

♠ A B 7 5

♥ V 5 3

♦ B 9

♣ H 10 4 2

♠ 8

♥ A 10 9 7

♦ 8 6 4 3 2

♣ 7 6 5

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	1♣ ¹	pas	1♦
1♠	pas	2♦	pas
pas	pas		

¹ doubleton klaveren of sterk (als in een 2♣-opening), rondeforcing

² 0-7 punten, 'en geen rare verdeling'

Uitkomst: niet bekend.

Tafelresultaat: 2♦ -2; andere tafel is niet vermeld maar blijkt 2♠ +2 (OW).

Noord-zuid spelen een ongebruikelijke 1♣-opening die rondeforcing is. Het min of meer verplichte antwoord wordt door noord gealerteerd door naar de tray te wijzen. Deze manier van alerteren wordt waarschijnlijk door 100% van de spelers gebruikt hoewel de voorgeschreven procedure is dat een alertkaartje op de bidtray moet worden gelegd. Dat wordt dan door de tegenstander weggehaald zodat duidelijk is dat hij de alert gezien heeft. Oost heeft het alert niet gezien en hij bedoelt 2♦ als forcing met schoppensteun. Voor west, die het alert van zuid wel heeft gezien, is 2♦ echt zodat hij past.

De wedstrijdleader besluit de score te wijzigen in 3♠ +1 voor OW omdat, zo schrijft hij, 'een correctie noodzakelijk is gezien het resultaat en gezien de gevolgde procedure van alerteren'.

NZ zijn het daarmee niet eens en gaan in protest. Ze hebben de tegenstanders vooraf uitgelegd hoe hun systeem is en iedereen alerteert op deze manier. Noord verklaart aanvullend nog 'dat hij dit jaar voor het eerst met schermen speelt en de eerste wedstrijden alerteert volgens de regels, dus met het alertkaartje. Omdat geen enkele tegenstander dit ook deed, dacht ik dat het toch niet gebruikelijk was en besloot vanaf dat moment het met de vinger aanwijzen ook maar te gebruiken omdat het er zo sukkelig uitzag naar al die toppers toe.'

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een onjuiste wijze van alerteren van een bieding met de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van oost-west om vast te stellen wat biedingen betekenen.

Protest is ontvankelijk verklaard omdat de betreffende wedstrijdleader het protestformulier al dusdanig onvolledig en slordig heeft ingevuld dat er zeer wel sprake kan zijn van een overhaaste uitspraak van de wedstrijdleader, er is geen vermelding van de betekenis van de gealerteerde biedingen.

Noord-zuid blijken bij navraag door de PK een nogal afwijkend openingssysteem te spelen waarbij alle sterke spellen aan de 1♣-opening zijn toegevoegd. Het bod van 1♣ kan met een renonce in klaveren geschieden en is absoluut forcing. Met elke zwakke hand wordt 1♦ geantwoord.

Hier is door noord-zuid op gewezen bij aanvang van de wedstrijd.

Feit is dat noord een onreglementaire zij het wel gebruikelijke manier van alerteren heeft gebruikt en er zich onvoldoende van heeft vergewist dat oost de alert ook daadwerkelijk mee heeft gekregen.

Er mag echter wel van oost worden verwacht dat hij ook zelf op blijft letten bij het zien van de biedingen, 1♣-1♦ is bij meer dan 75% van de spelers in de Eerste Divisie een biedverloop dat gealverteerd dient te worden. Er is geen discussie over de alert op 1♣ en dat zou oost toch ook wakker hebben moeten maken, een blik op de systeemkaart is toch wel het minste wat je dan zou verwachten.

Al met al vindt de PK dat in dit geval beide partijen schuld dragen aan het merkwaardige eindresultaat.

Het resultaat op het spel wordt vastgesteld op 50% van het imp-saldo behaald bij uitslaan van 2♦ -2 met de andere tafel en op 50% van het imp-saldo behaald na uitslaan van 3♠ +1 met het resultaat aan de andere tafel. Het resultaat aan de andere tafel was 2♠ +2= -170 voor NZ.

Resultaat op spel 21 wordt daarmee -3 imp voor OW en +3 imp voor NZ.

Het protestgeld wordt geretourneerd.

Protest nr. (nieuw) 09-05

Eerste Divisie viertallencompetitie

Spel 22 ♠ 8 7 5 3 2

O / OW ♥ B 8 7 5

♦ 4 2

♣ 6 2

♠ B 10 9 4

♥ V

♦ H V 8 7

♣ A H 10 7

W N

Z O

♠ A H 6

♥ A H 4

♦ 10 9 5

♣ V 9 4 3

♠ V

♥ 10 9 6 3 2

♦ A B 6 3

♣ B 8 5

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	1SA	2♦ ¹
3♦ ²	3♠	3SA	pas
pas	pas		

¹ door zuid uitgelegd als ruiten en harten, door noord als ruiten en schoppen

² bedoeld als Stayman met stop in ruiten

Uitkomst: 'niet relevant'.

Tafelresultaat: 3SA +3; andere tafel 4SA +2.

Na afloop van het spel wordt duidelijk dat de uitleg door noord en zuid verschillend is geweest. Oost merkt op dat hij, als hij weet dat NZ een misverstand hebben, wellicht 3♠ had gedoubleerd en dan wordt dat het eindcontract.

De wedstrijdleider legt, zoals de *code of practice* voorschrijft, het spel voor aan enkele spelers. Ongeveer een kwart daarvan doubleert en hij besluit daarom een arbitrale score vast te stellen die gebaseerd is op ¼ van 3♠! -7 (+1400) en ¾ van het tafelresultaat. Dat resulteert in +3 imp voor de niet overtredende partij.

Die is daarmee niet tevreden en besluit in protest te gaan.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een verkeerde uitleg van een bieding met de nadruk op een slordige en gehaaste afhandeling aan het einde van de speeldag.

Protest is ontvankelijk verklaard omdat de betreffende wedstrijdleider het protestformulier al dusdanig onvolledig en slordig heeft ingevuld dat er zeer wel sprake kan zijn van een overhaaste uitspraak van de wedstrijdleider. Op dit spel krijgt de oostspeler een onjuiste uitleg van het 2♦-bod van zijn linker tegenstander en daarmee ook een onjuist beeld van het bieden van zijn partner.

Gezien de klacht van oost heeft de PK besloten om alsnog een aantal spelers van eerste divisieniveau in alle rust te raadplegen om zo duidelijkheid te krijgen over het bieden van oost indien hij zou beschikken over de informatie dat zuid de rode kleuren aangeeft en partner een ruitenstop met een schoppenkleur.

Uit deze raadpleging bleek dat de spelers in zeer grote meerderheid kiezen voor het doubleren van 3♠ (7 om 1).

Er is in de ogen van de PK geen gegronde reden waarom zuid, west of noord nog iets anders dan pas zou bieden na dit doublet. Het resultaat op dit spel dient te worden vastgesteld op 3♠! -7 op deze tafel en het resultaat van de wedstrijd moet dus worden aangepast.

Het protestgeld wordt geretourneerd.

Noot 1: Indien het protestformulier op zijn minst redelijk zou zijn ingevuld dan had de PK het protest afgewezen daar het dan meer aannemelijk zou zijn geweest

dat de code of practice juist zou zijn gevolgd.

Noot 2: Het protest is behandeld ondanks dat een ingevulde machtiging of een andere vorm van betaling ontbreekt daar dit gezien de rest van het protest niet aan de protesterende partij doch slechts aan de arbiter kan worden verweten. De opmerking over het retourneren moet dan ook alleen gezien worden als een formele uitspraak.

Noot 3: Oost krijgt voor zijn bieden alle juiste informatie over het bieden van zuid en west en heeft dan toch wel heel veel reden om aan te nemen dat 3♠ berust op een vergissing, een doublet is bijna gratis.

Noot 4: De PK is het eens met de analyse van oost van 3♠! -7, normaal lijkt dat er slechts één schoppen- en één ruitenslag worden gemaakt.

Protest nr. (nieuw) 09-06

Tweede Divisie viertallencompetitie

Spel 2	♠ A 9 5			
O / NZ	♥ H 7 5			
	♦ H			
	♣ A H 10 8 5 2			
♠ H B		N	♠ V 7 2	
♥ V 8 6		W	♥ A B 10 2	
♦ B 6 5 2		O	♦ 10 9 4 3	
♣ V 9 7 3		Z	♣ B 4	
	♠ 10 8 6 4 3			
	♥ 9 4 3			
	♦ A V 8 7			
	♣ 6			

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	pas
pas	1♣	pas	1♠
pas	2♣	pas	2♦
pas	4♠	pas	pas
pas			

Uitkomst: ♥6.

Tafelresultaat: 4♠ C; andere tafel: 4♠ C.

Voor een waargave van wat er is gebeurd nemen we de uitstekende beschrijving over die de wedstrijdleider op het protestformulier schreef: 'Voor de uitkomst heeft west gevraagd of 2♦ forcing was, hetgeen door noord werd bevestigd. Nadat west met ♥6 was uitgekomen en de dummy werd geëtaleerd, zei zuid dat hij daar niet zo zeker van was. West

merkte op dat 2♣ dan zeker forcing was: NZ zeiden van nee. Oost had bedacht dat bij een forcing 2♦ hij ♥A mee zou nemen na aan slag te zijn gekomen met ♥10. Na de opmerking van zuid dat 2♦ niet forcing was, vond hij dat er meer ruimte in de westhand was voor ♦A en speelde ruiten na.'

De wedstrijdleider baseerde hierop zijn beslissing en formuleerde dat als volgt:

'De opmerking van zuid heeft oost ertoe gebracht af te zien van zijn oorspronkelijke speelplan. De geraadpleegde spelers vonden dat door de opmerking van zuid het aantrekkelijker was ruiten te spelen.' Verder merkt hij op dat hij dit een overtreding van de gedragsregels (art. 73F) vindt.

NZ zijn het niet eens met deze beslissing en gaan in protest.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een moeizaam verlopen uitleg van de biedingen van Noord - Zuid, waarbij twijfel is over het al dan niet plaats vinden van een overtreding.

Protest is ontvankelijk verklaard als protest tegen een spelregeltechnische kwestie.

Noord en zuid blijken een andere opvatting te hebben over het biedverloop dat heeft plaatsgevonden. Op zich zou dit kunnen leiden tot een verkeerde uitleg maar zuid heeft aangegeven dat hij op een relatief zwakke hand heeft geboden hetgeen overeenkomt met zijn actuele hand.

Het op deze manier uitleggen van biedingen is alleen strafbaar wanneer de speler weet of had kunnen weten dat deze uitleg de tegenpartij op het verkeerde been gaat zetten. Er is wel een "verkeerde uitleg" voor de start geweest maar dit heeft niet geleid tot problemen.

Bij raadpleging van een aantal bondsarbiters en spelers blijkt dat niemand van mening is dat zuid iets laakbaars heeft gedaan.

De conclusie van de PK is dat er geen overtreding is begaan en daarmee dus ook geen reden voor ingrijpen in de score op het spel.

De beslissing van de arbiter wordt gewijzigd. Het resultaat op het spel wordt vastgesteld op het aan tafel behaalde resultaat en het resultaat van de wedstrijd moet overeenkomstig worden gewijzigd.

Het protestgeld wordt geretourneerd.

Noot: Op zich heeft de tegenpartij slechts recht op uitleg van de systematische betekenissen van biedingen. Dit maakt het toevoegen van extra informatie echter niet per definitie strafbaar.

Het mag natuurlijk niet gebruikt worden om de tegenpartij uit een goede voortzetting te kletsen.

Protest nr. (nieuw) 09-07

Eerste Divisie viertallencompetitie

Spel 28

W / NZ

♠ A H 9 5 3 2			
♥ —			
♦ A 3			
♣ A H 8 7 2			
♠ B	N	O	♠ V 10 8 4
♥ 10 9 8 6 3 2	W	Z	♥ H V 7
♦ 7 4 2			♦ H V B 9 8 6
♣ 9 4 3			♣ —
			♠ 7 6
			♥ A B 5 4
			♦ 10 5
			♣ V B 10 6 5

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
pas	3♥ ¹	pas	3♠
pas	4♣ ²	4♦	4♥
5♦	6♦	pas	7♣
doublet ²	pas	pas	pas

¹ Preëmtief in schoppen of sterk tweekleurenspeel met schoppen

² sterk met schoppen en klaveren

³ voorstel om te redden

Uitkomst: onbekend.

Tafelresultaat: 7♣! C; andere tafel 7♣ C.

Volgens noord heeft hij duidelijk (maar wel mondeling) aan oost uitgelegd dat 3♥ zowel preëmtief in schoppen als ook een sterk spel met schoppen en een tweede kleur kan zijn. Oost zegt dat hij alleen verstaan heeft dat het preëmtief is.

Na afloop van het spel roepen OW de arbiter. Zij stellen dat oost, bij juiste uitleg, al een biedronde eerder zou hebben geboden in welk geval het voor NZ moeilijker zou zijn geworden nog 7♣ te bieden.

De systeemkaart van NZ is het nieuwe 'grote model' van de NBB. Op een ongebruikelijke plaats staat daar '3x is Verdi: transferpreempt of MF met nog een kleur' maar bij de beschrijving onder 'overige openingen' staat alleen 'VERDI=transfer preempt'.

De wedstrijdleader ondervraagt noord en oost, is er op basis daarvan van overtuigd dat er wel volledige uitleg is gegeven en handhaaft het tafelresultaat. Daarmee zijn OW niet tevreden en ze gaan in protest.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een op onjuiste wijze gedane en mogelijk ook onvolledige uitleg van een bieding.

Protest is afgewezen omdat de betreffende wedstrijdleader het geval volgens de regels heeft behandeld en de PK bovendien instemt met de door de wedstrijdleader getrokken conclusies.

Noord- Zuid spelen de Verdiconventie. Deze is correct op de onlangs goedgekeurde systeemkaart vermeld en daarenboven ook opgenomen in het kader met de afspraken waar de tegenstander voor de wedstrijd in ieder geval op moet letten. Het is de verantwoording van de tegenstanders om hiervan kennis te nemen. Het gaat te ver om voor te schrijven dat deze niet zo vaak voorkomende afspraak ook nog expliciet moet worden genoemd voor aanvang van de wedstrijd.

Feit is dat Noord een onreglementaire zij het wel gebruikelijke manier van uitleggen heeft gebruikt maar Oost heeft zijn vraag ook niet schriftelijk gesteld en is daar dus mede schuldig aan.

De beslissing van de arbiter wordt bekrachtigd.

Het protestgeld wordt niet geretourneerd.

Protest nr. (nieuw) 09-08

Eerste Divisie viertallencompetitie

Spel 28 ♠ A H 9 5 3 2

W / NZ

♥ —
♦ A 3
♣ A H 8 7 2

♠ B		♠ V 10 8 4
♥ 10 9 8 6 3 2	W	♥ H V 7
♦ 7 4 2	N	♦ H V B 9 8 6
♣ 9 4 3	Z	♣ —
		♠ 7 6
		♥ A B 5 4
		♦ 10 5
		♣ V B 10 6 5

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
pas	3♥ ¹	4♦	pas
pas	doublet	pas	... 4♠
pas	5♣	pas	6♣
pas	pas	pas	

- ¹
1. Preëemptief in schoppen, of
 2. MF schoppen met andere kleur, of
 3. Gambling 3SA met schoppenstop

Uitkomst: onbekend.

Tafelresultaat: 6♣ C; andere tafel 6♣ +1.

Ook aan deze tafel gebruiken NZ een speciale conventie bij het openen van de noordhand (het is hetzelfde spel als protest 09-07). Hier is niet de uitleg van 3♥ maar een denkpauze later in het spel de reden van de arbitrage. Nadat noord door te doubleren duidelijk maakt een sterk spel te hebben (volgens NZ zelfs nog sterker dan onmiddellijk 5♣ bieden), biedt zuid langzaam 4♠ zodat de biedtray met vertraging weer aan de NO-kant terugkomt. OW vragen na afloop van het spelen aan de wedstrijdleader of het bieden van NZ ook zonder denkpauze tot 6♣ zou hebben geleid. De wedstrijdleader legt de noordhand voor aan een aantal spelers die in meerderheid geen actie meer ondernemen. Hij wijzigt daarom de score in 4♠ C. Daarmee zijn NZ het niet eens en ze gaan in protest.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een bieding gedaan na, en mogelijk gebaseerd op, informatie voortkomend uit een lange denkpauze van partner.

Protest is afgewezen omdat de betreffende wedstrijdleader het geval volgens de regels heeft behandeld, er geen nieuwe feiten be-

schikbaar zijn, en de PK bovendien instemt met de door de wedstrijdleader getrokken conclusies.

Er is door de wedstrijdleader vastgesteld dat Noord heeft geboden na een duidelijke denkpauze van Zuid. Een panel van voldoende gekwalificeerde spelers acht de door Noord gedane bieding niet voor de hand liggend en mogelijk ingegeven door de denkpauze. Er is voor de PK geen reden om dit over te doen. De beslissing van de arbiter wordt bekrachtigd.

Het protestgeld wordt niet geretourneerd.

Protest nr. (nieuw) 09-09

Elffersbekerwedstrijd

Spel 17 ♠ 9 8 5 3

N / —

♥ 10
♦ H V 9 4 2
♣ V 6 4

♠ H V 10 6 4		♠ 2
♥ 8 7 5 4	W	♥ A 3
♦ 5	N	♦ A B 10 8 7 6 3
♣ A H 2	Z	♣ 10 7 5

♠ A B 7
♥ H V B 9 6 2
♦ —
♣ B 9 8 3

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
—	pas	1♦	1♥
1♠	pas	2♦	2♥
... pas		3♦	pas
pas	pas		

Uitkomst: onbekend.

Tafelresultaat: 3♦ C; andere tafel: NZ 3♥ -1.

NZ betwisten het 3♦-bod van oost na de onbetwist lange denkpauze van west. Ze vinden dat oost had kunnen passen waarna NZ 2♥ zullen maken. De wedstrijdleader handhaaft het tafelresultaat omdat hij, zo schrijft hij, '3♦ (met of zonder denkpauze) een volstrekt normaal bod vindt'. NZ zijn het daarmee niet eens en ze gaan in protest.

De Protestcommissie komt tot de volgende **uitspraak**.

Protest is aangetekend tegen de behandeling van een bieding gedaan na, en mogelijk gebaseerd op, informatie voortkomend uit een lange denkpauze van partner.

Protest is toegekend omdat de betreffende wedstrijdleader het geval niet geheel volgens

de regels heeft kunnen behandelen. Er heeft geen spelersraadpleging plaatsgevonden wat in dit geval wel noodzakelijk is.

Er is door de wedstrijdleider vastgesteld dat Oost heeft geboden na een duidelijke denkpaauze van West. Een panel van voldoende gekwalificeerde spelers acht de door Oost gedane bieding niet dusdanig voor de hand liggend dat zij haar altijd zouden doen. Door alle spelers wordt een pas overwogen en de meesten zouden dat in praktijk (in een in normaal tempo verlopend biedverloop) ook hebben gedaan. Daar de denkpaauze suggereert dat een actie (bod/doublet) waarschijnlijk

beter is dan passen, mag Oost die route niet kiezen.

De beslissing van de arbiter wordt vernietigd en het resultaat op dit spel wordt vastgesteld op 2♥ precies gemaakt door Noord-Zuid (+110). Het resultaat van de wedstrijd wordt dienovereenkomstig 231-214.

Het protestgeld wordt geretourneerd.

Noot: Een belangrijke overweging van de gevraagde spelers om te passen is dat zij bang zijn om NZ alsnog naar een manche te duwen indien west vrij zwak is, het is dan veiliger om maar te passen.

De Vasnegschema's voor grote toernooien

door Marc van Beijsterveldt

Inleiding

Voor het WL-cursusboek schreef ik een nieuw gedeelte over de schema's die gebruikt worden bij grote toernooien. Aan de ene kant is het kennis die verloren dreigde te gaan omdat deze schema's in de praktijk steeds minder gebruikt lijken te worden (waarom?), aan de andere kant hopen we door publicatie ook in de WekoWijzer de aandacht voor deze schema's te hernieuwen.

In het algemeen heeft het grote voordelen om schema's te gebruiken waarbij het aantal te spelen ronden een priemgetal (5, 7, 11 evt. ook 13) is. De meeste wedstrijdleiders zullen bekend zijn met het probleem dat er geen (zuiver) Schevenings schema voor twaalf paren en zes ronden te maken is. Dat heeft consequenties voor de zaaiing van de paren maar ook als er in meer zittingen wordt gespeeld. Omdat de paren met oorspronkelijk even en oneven paarnummers niet gescheiden blijven, moet altijd goed worden opgelet als twee of meer zittingen worden gespeeld. Daarnaast is het (algemeen gesteld) een goed idee om zoveel mogelijk ronden (van minder spellen) te spelen omdat dan meer tegenstanders worden ontmoet. Hoe beter de zaaiing van de deelnemers hoe minder noodzakelijk het is om meerdere ronden te spelen – maar er is uiteraard geen enkel bezwaar zowel goed te zaaien als een eerlijker wedstrijdsschema te gebruiken.

Tot slot is het zo dat hoe minder spellen per ronde er worden gespeeld, hoe minder spel-

len er hoeven te worden gedupliceerd (als er althans van uit wordt gegaan dat geen spellen zullen worden geleend). Er hoeven dan immers maar drie of zelfs twee spellen i.p.v. vier per tafel te worden aangemaakt.

Het spelen van twee spellen per ronde is in Nederland nog niet populair. Waarschijnlijk schrikt men ervoor terug om vaak te moeten wisselen.

In dat geval is het gebruiken van schema's waarbij drie spellen per ronde worden gespeeld misschien een goede middenweg. De schema's die hieronder worden besproken en uitgelegd zijn gebaseerd op de zgn. Vasnegschema's. De naam Vasneg is afkomstig van de twee gereputeerde NBB-wedstrijdleiders Frits Vastersavendts en Jan Negrijn die ze zo'n veertig jaar geleden hebben gemaakt. Hieronder gaan we nader in op hoe deze schema's zijn gemaakt en hoe ze eenvoudig voor alle aantallen paren bruikbaar zijn. Bovendien wordt uitgelegd waarom en hoe ze eenvoudig voor grote aantallen paren over meer dan een zitting geschikt zijn.

Basisschema

Het basisschema van de Vasneg is een Schevenings schema voor veertien paren. Er worden zeven ronden (van drie spellen) gespeeld en de spellen blijven liggen.

In de oorspronkelijke schema's was de paarnummering als volgt (we geven alleen de nummering in de eerste ronde):

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	11-21	12-22	13-23	14-24	15-25	16-26	17-27

In elke hogere groep worden de tientallen verhoogd zodat elk paar een uniek nummer heeft (en houdt in volgende zittingen).

Omdat het tegenwoordig gebruikelijk is in alle schema's de *standaard beginpositie* te hantieren, zullen we dat vanaf hier ook doen. Het schema voor de eerste ronde wordt dan:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14

In een standaard Schevenings schema gaan de NZ-paren één tafel omhoog en de OW-paren één tafel naar beneden. In het Vasneg-schema is dat anders. Daarin gaan, om een

reden die we later zullen zien, de NZ-paren *twee tafels omhoog*, de OW-paren *drie tafels omhoog*. Het voorlopige schema voor een groep van veertien paren wordt dan zo:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14
2	11 - 10	13 - 12	1 - 14	3 - 2	5 - 4	7 - 6	9 - 8
3	7 - 4	9 - 6	11 - 8	13 - 10	1 - 12	3 - 14	5 - 2
4	3 - 12	5 - 14	7 - 2	9 - 4	11 - 6	13 - 8	1 - 10
5	13 - 6	1 - 8	3 - 10	5 - 12	7 - 14	9 - 2	11 - 14
6	9 - 14	11 - 2	13 - 4	1 - 6	3 - 8	5 - 10	7 - 12
7	5 - 8	7 - 10	9 - 12	11 - 14	13 - 2	1 - 4	3 - 6

Omdat we graag één uitslag willen hebben (dus niet voor NZ en OW apart), moet er nog ten minste een ronde gedraaid worden. Eerder ging men ervan uit dat het draaien van twee van zeven ronden de beste balans geeft maar nieuw onderzoek (in Nederland m.n. door Peter Smulders, zie zijn website <http://members.home.nl/p.j.m.smulders/BALANS/balans.html>) heeft uitgewezen dat het draaien van slechts één ronde een beter resultaat geeft. Om fouten te voorkomen,

wordt er meestal voor gekozen direct al de tweede ronde te draaien. De ervaring is dat op dat moment de paren i.e.g. nog op hun gidsbriefje kijken naar hun richting, iets wat makkelijk fout gaat in latere ronden omdat ze er mogelijk al aan gewend zijn in een bepaalde richting te spelen. Voor de balans van het schema maakt het overigens niet uit welke van de zeven ronden gedraaid wordt. Het draaien van ronde 2 geeft dan het volgende schema.

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14
2	10 - 11	12 - 13	14 - 1	2 - 3	4 - 5	6 - 7	8 - 9
3	7 - 4	9 - 6	11 - 8	13 - 10	1 - 12	3 - 14	5 - 2
4	3 - 12	5 - 14	7 - 2	9 - 4	11 - 6	13 - 8	1 - 10
5	13 - 6	1 - 8	3 - 10	5 - 12	7 - 14	9 - 2	11 - 14
6	9 - 14	11 - 2	13 - 4	1 - 6	3 - 8	5 - 10	7 - 12
7	5 - 8	7 - 10	9 - 12	11 - 14	13 - 2	1 - 4	3 - 6

Dit is het schema dat gebruikt wordt voor alle volle groepen van veertien paren. Het zal zelden voorkomen dat het totale aantal paren precies een veelvoud is van veertien (tenzij daarbij met de inschrijving rekening wordt gehouden) en daarom is er voor alle aantallen paren een mooie oplossing.

Meer dan veertien paren

Als meer dan veertien (maar minder dan 28, dan worden twee groepen gemaakt) paren meedoen, wordt het schema uitgebreid. Voor elke twee extra paren is een extra tafel nodig. Aan deze tafel spelen de zgn. *stayer*- of ook wel *aanbreiparen*. De OW-paren aan de tafels 8 en hoger zijn de paren die een vaste tafel hebben. Deelnemers die bijv. slecht ter been zijn, krijgen dus bij voorkeur aan een van deze tafels een plaats.

Het voordeel van deze opzet is bovendien nog dat, mocht er een oneven aantal paren

deelnemen, er één tafel (met bidding boxen en vaak ook een Bridgemate) minder nodig is: het hoogste paarnummer wordt niet uitgedeeld en die tafel blijft dus buiten gebruik. Bij het 'aanbreien' van de extra tafels wordt op vernuftige wijze gebruik gemaakt van de bijzondere eigenschap van het basisschema. Omdat de NZ- en OW-paren een andere beweging hebben dan "één omhoog/één omhoog", kunnen we juist die beweging aan de aanbreitafels toepassen. Dat gaat als volgt: De (extra) NZ-paren (oneven paarnrs. 15 en hoger) gaan één omhoog; De (extra) OW-paren (even paarnrs. 16 en hoger) blijven zitten; De spellen aan de tafels 8 en hoger gaan één tafel naar beneden. Als we op deze manier één tafel extra toevoegen, worden de startposities:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2 8: 15-16	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14

Paar 15 speelt in de eerste ronde spelset A. In alle volgende ronden gaat dit paar a.h.w. één tafel omhoog (gerekend vanaf tafel 1) en "verdringt" daar het NZ-paar dat in die ronde daar zou moeten hebben spelen. Dat NZ-paar

gaat in de betreffende ronde aan de aanbreitafel spelen, waar in die ronde dezelfde spellen worden gespeeld. Voor ronde 2 kunnen we het schema dus als volgt aanvullen (let op: het schema is al gedraaid!):

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2 8: 15-16	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14
2	10 - 11	12 - 15 8: 16-13	14 - 1	2 - 3	4 - 5	6 - 7	8 - 9

Paar 15 heeft paar 13 verdrongen dat in de OW-richting aan tafel 2 zou gaan spelen. Paar 13 speelt in ronde 2 dus in de OW-richting aan tafel 8. Op identieke wijze wordt het volledige schema voor 16 paren uitgebreid voor alle volgende ronden.

zie volgende pagina

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2 8: 15-16	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14
2	10 - 11	12 - 15 8: 16-13	14 - 1	2 - 3	4 - 5	6 - 7	8 - 9
3	7 - 4	9 - 6	15 - 8 8: 11-16	13 - 10	1 - 12	3 - 14	5 - 2
4	3 - 12	5 - 14	7 - 2	15 - 4 8: 9-16	11 - 6	13 - 8	1 - 10
5	13 - 6	1 - 8	3 - 10	5 - 12	15 - 14 8: 7-16	9 - 2	11 - 14
6	9 - 14	11 - 2	13 - 4	1 - 6	3 - 8	15 - 10 8: 5-16	7 - 12
7	5 - 8	7 - 10	9 - 12	11 - 14	13 - 2	1 - 4	15 - 6 8: 3-16

Daarmee wordt het grote voordeel van de wat ongebruikelijke beweging in het basisschema meteen duidelijk: aan de aanbreitafels worden de spellen op volgorde gespeeld, de paren die daar "op bezoek" komen, zijn in volgorde (15)-13-11-9-7-5-3.

Paar 16 aan tafel 8 speelt de spelsets in volgorde A-B-C-D-E-F-G.

Zoals gezegd wordt bij meer dan 16 paren voor elke twee extra paren een extra tafel bijgeplaatst. Voor bijv. 20 paren wordt het schema:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2 8: 15 - 16	3 - 4 9: 17 - 18	5 - 6 10: 19 - 20	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14
2	10 - 11	12 - 15 8: 16 - 13	14 - 17 9: 18 - 1	2 - 19 10: 20 - 3	4 - 5	6 - 7	8 - 9
3	7 - 4	9 - 6	15 - 8 8: 11 - 16	17 - 10 9: 13 - 18	19 - 12 10: 1 - 20	3 - 14	5 - 2
4	3 - 12	5 - 14	7 - 2	15 - 4 8: 9-16	17 - 6 9: 11 - 18	19 - 8 10: 13 - 20	1 - 10
5	13 - 6	1 - 8	3 - 10	5 - 12	15 - 14 8: 7 - 16	17 - 2 9: 9 - 18	19 - 14 10: 11 - 20
6	19 - 14 10: 9 - 20	11 - 2	13 - 4	1 - 6	3 - 8	15 - 10 8: 5 - 16	17 - 12 9: 7 - 18
7	17 - 8 9: 5 - 18	19 - 10 10: 7 - 20	9 - 12	11 - 14	13 - 2	1 - 4	15 - 6 8: 3 - 16

Eenvoudig valt te zien dat het schema is uit te breiden tot 26 paren en, mocht dat onverhoopt nodig zijn, zelfs tot 28 paren. Aan de andere kant is het ook eenvoudig in te krimpen. Als er onverhoopt (twee) paren wegblijven, wordt simpelweg de hoogste tafel opgeheven en hoeven er verder vrijwel geen aanpassingen gedaan te worden. Zelfs nieuwe

loopbriefjes zijn strikt genomen niet nodig. De paren die aan de hoogste tafel zouden moeten spelen, spelen altijd de ronde voorafgaand aan de op één na hoogste tafel in de groep. Ze kunnen daar, door de wedstrijdleider of evt. door de daartoe geïnstrueerde tegenstanders aan die tafel, worden verteld dat ze niet hun loopbriefje moeten volgen maar

naar hun oorspronkelijke tafel gaan (het tafelnnummer kan immers altijd eenvoudig worden afgeleid uit de te spelen spellen: het hoogste spelnummer, *gedeeld door drie*).

Bovendien valt nog een voordeel op: de paren die verdrongen worden, spelen (in dit voorbeeld) drie ronden achter elkaar aan de aanbretafels en gaan daarna weer terug naar de tafels 1 t/m 7 in het schema. Helaas geldt dit niet in alle gevallen: bijv. paar 3 speelt in twee gedeelten aan de tafels 8 en hoger.

Meer dan een zitting

Als het toernooi uit meer dan een zitting bestaat, moeten de paren voor de volgende zitting(en) worden verplaatst. We gaan daartoe even terug naar de oorspronkelijke paarnummering. Daarin zijn op eenvoudige manier groepjes van zeven paren herkenbaar: ze hebben namelijk allemaal een paarnummer dat in het zelfde tiental valt. Voor een toernooi van bijvoorbeeld 56 paren zou de nummering voor de eerste zitting als volgt zijn:

Lijn	NZ	OW
A	1	2
B	3	4
C	5	6
D	7	8

Elk cijfer staat dus voor een groepje van 7 paren. I.p.v. paarnummers met hetzelfde tiental, gaat het nu om groepjes die of oneven (NZ) of even (OW) zijn.

Voor de volgende zitting kunnen deze groepjes op een eenvoudige manier worden doorgeschoven, bijvoorbeeld als volgt:

zie volgende kolom

Zitting 2			Zitting 3			Zitting 4		
Lijn	NZ	OW	Lijn	NZ	OW	Lijn	NZ	OW
A	3	1	A	5	3	A	8	5
B	2	5	B	1	8	B	3	6
C	8	4	C	6	2	C	4	1
D	7	6	D	7	4	D	7	2

Helaas valt er bij het gebruik van het NBB-Rekenprogramma bij het maken van het beste schema niet aan te ontkomen dat paren in volgende zittingen een ander paarnummer

Lijn	NZ	OW
A	3	1
B	5	2
C	8	4
D	7	6

Groep 7 houdt zijn plaats (D NZ), de andere paren draaien daar als het ware omheen. De NZ-groepen gaan een lijn omhoog, de OW-groepen gaan er een naar beneden. Van A-NZ gaat de groep naar A-OW, van D-OW naar C-NZ.

Vaak wordt ervoor gekozen groep 1 zijn plaats te laten houden maar hieronder zullen we zien waarom dat niet handig is en we een andere groep een vaste plaats geven. Welke groep een vaste plaats heeft, is in principe niet belangrijk. Het is zelfs niet per se noodzakelijk een groep een vaste plaats te geven maar wel moet goed worden opgelet dat bij het samenstellen van het wisselschema voor meerdere zittingen twee groepen elkaar niet voor de tweede keer zullen ontmoeten.

Op de beschreven manier is het mogelijk zelfs zeven zittingen te spelen zonder dat een groep een andere groep nogmaals tegenkomt. Het is a.h.w. een Howellschema maar dan niet voor paren maar voor groepen van zeven paren.

Dat betekent dat hier ook een winst te halen valt voor de balans in het schema. Afhankelijk van het aantal te spelen zittingen kan per zitting een aanpassing gekozen worden maar in zijn algemeenheid geeft het al een behoorlijk resultaat als in een van de vier lijnen, bijvoorbeeld B, de paren in de tegenovergestelde richting gaan spelen. Dat toepassend worden de schema's voor zitting 2 (en evt. volgende) als volgt:

moeten krijgen. Er is daarvoor wel een minder mooie oplossing: de paren blijven het hele toernooi in hun standaard startpositierichting spelen. Dat betekent dus dat de oneven

groepen altijd NZ zitten en de even groepen altijd OW. Dit geeft een duidelijk minder goede balans maar heeft zeker voordelen in de duidelijkheid voor de deelnemers. Een tweede mogelijkheid is om een schema in het NBB-Rekenprogramma in te voeren waarbij niet de standaard startposities worden gebruikt maar juist alle ontmoetingen worden omgedraaid. Dat schema is dan bruikbaar voor de groepen waar een "even" groep NZ speelt en een "oneven" OW maar biedt nog geen oplossing voor twee even of oneven groepen die tegen elkaar spelen.

Meer dan een zitting, met aanbreitafels

De hierboven beschreven werkwijze voor meerdere zittingen werkt uitstekend bij een veelvoud van veertien paren. Voor andere aantallen is nog een aanpassing nodig want bij het wisselen van de groepen over de lijnen werd nog geen aandacht besteed aan de positie van de aanbreiparen. Het principe is dat deze paren in alle zittingen hun positie behouden.

We gaan (om de systematiek inzichtelijk te maken) uit van het basisschema voor zestien paren zoals eerder werd gepresenteerd. De eerste ronde van dat schema is:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	1 - 2 8: 15-16	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14

Als we niets zouden doen, zouden de paren 15 en 16 elkaar nogmaals ontmoeten en dat willen we uiteraard niet. De oplossing is een-

voudig: het "verdringen" van de paren gebeurt niet vanaf ronde 2 maar al in ronde 1:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	15 - 2 8: 1-16	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14

Omdat de paren 1-14 allemaal nieuwe paren zijn (als ze althans bijvoorbeeld volgens bovenstaand voorbeeld zijn doorgeschoven), is het probleem opgelost. Paar 15 speelt immers tegen een nieuw paar 2, paar 16 tegen een nieuwe 1. Paar 16 blijft weer de hele zitting

aan tafel 8 zitten, Paar 15 loopt de tafels 1 t/m 7 in volgorde af. Het volledige schema voor 20 paren wordt daarom niet herhaald omdat het alleen in de eerste ronde afwijkt, en wel als volgt:

Tafel Ronde	1 (A)	2 (B)	3 (C)	4 (D)	5 (E)	6 (F)	7 (G)
1	15 - 2 8: 1 - 16	17 - 4 9: 3 - 18	19 - 6 10: 5 - 20	7 - 8	9 - 10	11 - 12	13 - 14

Er lijkt geen bezwaar dit schema ook al in de eerste zitting te gebruiken maar nadeel is dat, als het aantal paren op het laatste moment moet worden aangepast, er geen standaard beginpositie is.

Nu wordt ook duidelijk waarom we er bij het verplaatsen van de paren in het schema voor hebben gekozen niet groep 1 maar groep 7 te laten zitten. Omdat de laagste lijn zonodig uitgebreid kan worden tot 13 tafels, is dat de lijn waar de aanbreiparen zitten. Voordeel is

dat de toernooiorganisatie ervoor dient te zorgen de beschikking te hebben over materiaal voor de tafels A1 t/m A13 en voor alle andere groepen uitsluitend 1 t/m 7 nodig heeft. De hoogste lijn uitbreiden is dus onpraktisch omdat de volgende keer dat een ander lijnummer zou kunnen zijn.

Bekijken we tot slot nog het wisselschema van de lijnen indien er aanbreitafels zijn. Om onderscheid te maken tussen lijnen van zeven paren en aanbreilijnen die korter zijn, noemen we die hier lijn x (oneven, NZ) en lijn y (even, OW). Het schema voor de eerste zitting bij bijv. 62 paren (x en y zijn beide drie paren):

Lijn	NZ	OW
A	1 x	2 y
B	3	4
C	5	6
D	7	8

De paren uit x en y spelen dus tegen 2, resp. 1. Willen we x en y ook in de tweede zitting in de A-lijn laten spelen dan moeten dus in elk geval de groepen 1 en 2 van positie veranderen. Gebruiken we het eerdere voorbeeld dan wordt dat:

Zitting 2			Zitting 3			Zitting 4		
Lijn	NZ	OW	Lijn	NZ	OW	Lijn	NZ	OW
A	3 x	1 y	A	5 x	3 y	A	8 x	5 y
B	2	5	B	1	8	B	3	6
C	8	4	C	6	2	C	4	1
D	7	6	D	7	4	D	7	2

Eenvoudig valt te controleren dat x speelt tegen 1, 3 en 5; evenzo speelt y tegen 3, 5 en 8.

Tot slot

Alle hier beschreven schema's zijn digitaal beschikbaar bij de afdeling wedstrijd zaken van het bondsbureau:

wedstrijdzaken@bridge.nl.

Er zijn ook vergevorderde plannen om in de nabije toekomst deze schema's mee te leveren met een nieuwe update van het NBB-Rekenprogramma.

Omdat het principe voor alle priemgetallen in het basisschema hetzelfde is, kan een handige wedstrijd leider makkelijk de schema's voor elf of desgewenst zelfs dertien ronden zelf maken. Voor vijf ronden is het nog minder werk maar omdat het de voorkeur verdient meer dan vijf ronden in een zitting te spelen, lijkt dat minder geschikt. Maar toch: voor toernooien waarin bijvoorbeeld drie zittingen van vijf ronden van drie spellen gespeeld gaan worden, is het basisidee prima geschikt.

Competities, Neuberg en Ascherman

door Peter Smulders

Inleiding

Er waren eens op een clubavond maar zes paren aanwezig, zodat ieder spel maar drie keer gespeeld werd. De week daarop waren

zitting 1, 3 tafels			
score	aantal	MP	procent
430	1	4	100
400	1	2	50
-50	1	0	0

Valt u iets op? Er zijn links drie verschillende scores die ieder even vaak voorkomen en rechts ook. Toch zijn de uitslagen links en rechts ongelijk. Dat is nu eenmaal een eigenschap van de manier waarop het scoren bij paren werkt, en er zou niets aan de hand zijn als het twee losse drives waren. Maar stel dat ze onderdeel zijn van een competitie van meerdere zittingen. Dan heeft een paar dat de eerste avond +430 scoorde en de tweede avond -50 gemiddeld 55% en een paar dat de eerste keer -50 scoorde en de tweede keer +430 gemiddeld 45%. Gelijke prestaties worden dus niet gelijk beloond.

Dat moet beter kunnen. Natuurlijk willen we dat ieder spel even zwaar meetelt maar we kunnen wel iets aan de procent scores doen. De oplossing ligt voor de hand: geef voor zitting 1 dezelfde percentages als voor een vergelijkbare zitting met twaalf paren, zoals zitting 2. Ook als de scoreverdeling wat ingewikkelder is, is het recept eenvoudig. 50% laten we 50%, en in zitting 1 vermenigvuldigen we het verschil met 50% met een factor 0,8.

Neuberg

Bovenstaande is een voorbeeld van de methode van Neuberg voor het combineren van uitslagen wanneer niet alle spellen even vaak gespeeld zijn. In formule:

$$MP = (MP' + 1) \times N/n - 1$$

Hierbij is

n het aantal werkelijk aanwezige scores

N het aantal scores dat aanwezig zou moeten zijn

er twaalf paren en werd ieder spel zes keer gespeeld. We beschouwen eens van elk van die twee zittingen één frequentiestaat. Alleen de NZ scores worden weergegeven.

zitting 2, 6 tafels			
score	aantal	MP	procent
430	2	9	90
400	2	5	50
-50	2	1	10

MP' het aantal matchpunten vóór Neuberg, bij een normale berekening met n scores
MP het aantal matchpunten bij een herleiding tot N scores.

We kunnen dit omvormen tot een formule die direct toepasbaar is op procenten.

Met $P = MP \times 100 / (2n - 2)$, en analoog voor P', en een beetje algebra:

$$P = (P' - 50) \times ((n-1) / n) \times (N / (N-1)) + 50$$

Waarbij P en P' de procentuele scores zijn. U controleert eenvoudig dat voor n = 3 en N = 6 de linker frequentiestaat dezelfde scores levert als de rechter, met ieder van de beide formules.

Het verschil tussen de twee formules is dat je in het ene geval MP in en MP uit krijgt, en in het andere procenten in en procenten uit. De tweede formule is niet alleen toepasbaar op een enkel spel maar ook op de uitslag in procenten van een gehele zitting. Hierdoor kunnen eenvoudig alle zittingen geconverteerd worden naar hetzelfde aantal deelnemers.

De meesten van ons kennen Neuberg als een methode voor het herleiden van scores als er op een spel minder scores zijn ten gevolge van een onregelmatigheid. Maar de methode is ook geschikt voor andere gevallen waarbij om wat voor reden dan ook spellen vóórkomen die niet allemaal even vaak gespeeld zijn. Hieronder vallen zeker ook clubcompetities met verschillende aantallen deelnemers per zitting.

Ascherman

Er bestaat nog een methode om te compenseren voor het verschil in beloning bij gelijke prestaties, wanneer spellen met een verschillend aantal scores vergeleken worden. Dat is het Ascherman systeem, zoals gepromoot door Herman de Wael en genoemd naar Wim Ascherman (zie voetnoot).

Hierbij wordt de procentuele score berekend door iedere MP score met 1 te verhogen, en daarbij een top van $2n$ te hanteren in plaats van de standaard $2n-2$.

In formule:

$$Pa = (MP' + 1) \times 100 / 2n$$

In tegenstelling met het klassieke:

$$P' = MP' \times 100 / (2n - 2)$$

Als je uit deze twee formules MP' elimineert krijg je

$$Pa = (P' - 50) \times (n-1)/n + 50$$

Dat lijkt wel wat op de formule die we boven zagen. Het verschil is dat in de Neubergformule een factor $N/(N-1)$ optreedt. Deze factor ligt dicht bij 1, naarmate N groter wordt. In de limiet $N=\text{oneindig}$ wordt hij exact 1.

Ascherman is dus het speciale geval $N=\text{oneindig}$ van Neuberg!

Neuberg of Ascherman?

We willen alle spellen herleiden tot een zelfde waarde van N . Welke waarde van N je daarbij kiest maakt niet uit. Dat mag dus ook Ascherman ($N=\text{oneindig}$) zijn. De uitslag in procenten is weliswaar afhankelijk van de keuze van N , maar de plaatsvolgorde van de uitslag is exact gelijk. Bijvoorbeeld, met Neuberg omgerekend naar $N=6$ worden de procentcores in *beide* bovenstaande tabellen 90, 50, 10. Met Ascherman worden *beide* 83, 50, 17. Kortom, voor ons doel, een eerlijke berekening van de competitiestand bij wisselende opkomst, voldoen Neuberg en Ascherman even goed. Er is wel een praktisch verschil. Een enkel spel met een paar scores minder met Neuberg omrekenen naar een streefgetal N is een ingeburgerde procedure. Het is een voor de hand liggende uitbreiding om hetzelfde te doen met een hele zitting. Maar consequent toepassen van Ascherman is een veel radicalere breuk met het verleden. Daarbij worden vanaf het begin alle scores, met name ook de MP-scores, anders bepaald.

Slot

Naast de algemeen aanvaarde methode van het gewogen gemiddelde bij zittingen met een verschillend aantal *spellen*, is ook voor zittingen met een verschillend aantal *deelnemers* een speciale aanpak vereist. De hier besproken methodes om de competitiestand te bepalen hebben in Nederland nooit ingang gevonden. Nu iedereen de scores per computer verwerkt, is er niets dat invoering in de weg staat. Het is wenselijk dat scoreprogramma's zoals bijvoorbeeld het NBB-Rekenprogramma en Bridge-It worden uitgebreid met deze mogelijkheid.

Met dank aan Marc van Beijsterveldt en Joop van Wijk voor stimulerende discussies

Literatuur en voetnoten

Dank zij speurwerk van Marc van Beijsterveldt kreeg ik het oorspronkelijke artikel van Wim Ascherman ter beschikking, gepubliceerd in "Bridge" van 1949. Daarin presenteert hij niet alleen de methode zoals later door Herman de Wael uitgewerkt, maar ook al de formule die ruim twintig jaar later opnieuw door Gerard Neuberg gevonden zou worden!

Een beschrijving van de Neubergformule vindt men op

http://en.wikipedia.org/wiki/Neuberg_formula
Citaat hieruit: "A similar method can be used for example in a club competition when it is desired to give equal weight to scores achieved over a number of sessions, **but there were different numbers of tables at each session.**"

De Ascherman methode wordt behandeld op de site van Herman de Wael:

<http://users.skynet.be/hermandw/bridge/aschermn.html>

Zie ook

<http://users.skynet.be/hermandw/bridge/calcula/calcula.html>

Nawoord van de Weko

Interessante materie waar de Weko nog geen standpunt over heeft bepaald. Voorlopig is er dus nog geen reden om bovenstaande methoden als juist aan te merken.

Lezers die hierover willen meedenken, worden van harte uitgenodigd hun mening in te sturen aan wekowitz@bridge.nl.

Impressie van de CLB-examens 2009

door Hugo Vonk

De examencommissie heeft mij gevraagd een beschrijving te geven van mijn ervaring met het CLB-examen.

In 2003 ben ik voor het eerst in aanraking gekomen met het fascinerende spel bridge. Na een aantal jaren gespeeld te hebben, wilde ik meer weten over de spelregels en etiquette van het spel.

Zodoende ben ik de cursus CLA gaan volgen in 2007/2008. Deze cursus heb ik zonder veel problemen goed afgerond. Tijdens deze cursus kwam ik er achter dat de vervolgcursus CLB maar 1x in de twee jaar gegeven wordt. Dus besloot ik ondanks mijn mindere ervaring gelijk met de CLB-cursus door te gaan.

De cursus werd door Joop Kalsbeek en Dita Kelder gegeven. De docenten hebben de stof duidelijk en met veel enthousiasme overgebracht. Vooral de live-arbitrages waren leerzaam en erg nuttig.

Ondanks deze lessen heb ik alleen het rekengedeelte gehaald op het eerste examen. Het spelregelgedeelte was zwaarder dan ik had verwacht. Ik had duidelijk te weinig geoefend. Tevens viel het vele schrijfwerk me tegen, in het huidige computertijdperk ben je eigenlijk meer aan het typen dan aan het schrijven. Het opzoeken van de spelregels deed ik veel te lang over.

Dus een herkansing. Echter de herkansingdag viel in het weekend van het lustrumuitje van het werk. Zodoende had ik die dag een lange rit voor de boeg. Om deze rit niet onnodig te laten zijn, had ik mij heel goed voorbereid. Alle examens geoefend, vaker gearbitreerd op de club. De website van Rob Stravers regelmatig bezocht en mij op de e-

mailnieuwsbrieven van Rob Stravers geabonneerd. Dit was een grote hulp.

Om 7.30 vertrokken uit Monschau en kwam om 10.55 aan in Utrecht, pff net op tijd. Gelijk gaan zitten en beginnen. Er zaten helaas drie storende fouten in het examen, waardoor iedereen toch een stuk concentratie kwijt raakte. De tijd werd wel stilgezet maar niet gecompenseerd, je moet toch je gedachtegang weer opnieuw opzetten. De vraagstelling van dit examen was anders dan de eerdere examens die ik geoefend had. Hierdoor had ik meer tijd nodig met opzoeken. Ook het correct en netjes opschrijven van de antwoorden met alle mogelijkheden duurt gewoon lang. Hierdoor kwam ik in tijdnood en moest voor mijn gevoel de laatste vragen afraffelen. Ik hield een heel slecht gevoel over hoe ik het examen had afgerond.

Met lood in de schoenen heb ik de terugreis naar Monschau gemaakt (ook weer een (file)tocht langer dan drie uur).

Ik was dan ook heel blij toen het mailtje van Margriet binnenkwam met de mededeling dat ik met 44 punten geslaagd was.

De week voor het CLB-examen ook nog geslaagd voor de spelkennistest, zodat ik nu doorga met de volgende stap wedstrijdleider.

Toelichting afdeling Opleidingen

In het CLB-examen, onderdeel Spelregels, kwamen drie opgaven voor die moeilijk waren voor de kandidaten, te weten de opgaven 10, 15 en 19.

Over het algemeen is dit examen beter gemaakt dan andere jaren.

Helaas komen fouten in opgaven, ondanks vele controles, toch voor.

Reactie op 'Van de groene tafel' in WekoWijzer 115

door Rob Stravers en Siger Seinen

Ton Kooijman noemde in zijn Groene tafel de naam Rob Stravers. Diens genoemd contact en gedachtewisselingen met arbiters doet Rob echter in nauwe samenwerking met Siger Seinen. Rob richt zich in zijn reactie op Tons

visie vooral op de noodzaak van een herschreven duidelijke spelregeltekst voor de arbiters.

Siger gaat in deze bijdrage inhoudelijk in op de twee aangehaalde vraagstukken.

Ik voel mij uiteraard zeer vereerd dat Ton niet alleen mijn naam op zijn groene tafel legt, maar ook een profiel van wat ik doe en denk. Een profiel waarin ik mij uitstekend herken, want inderdaad wil ook ik niets anders dan dat de Spelregels worden toegepast zoals door de WBF Laws Committee is bedoeld. En, voor zover er een onduidelijkheid is over de bedoeling van deze commissie, juich ik met Ton een verduidelijking toe van de Weko. Ook kan ik mij uitstekend vinden in Tons kwalificatie van mijn mening. Stevig! Ik voeg daar zelfs graag aan toe: niet zelden méér dan stevig.

En inderdaad vraag ik regelmatig naar de mening van – inmiddels ruim 630 – arbiters over bepaalde spelregelvraagstukken. Tot zover zitten Ton en ik volledig op dezelfde lijn. Wat ik echter mis in Tons verslag is, waaróver mijn mening zo stevig is. Dat is namelijk mijn vaststelling dat we met z'n allen, de complete arbiterswereld dus, een wanprestatie leveren. Uit de antwoorden van de arbiters op verschillende kwesties blijkt namelijk een groot verschil in behandeling. In de zaak van de examenvraag over de leider die de keus tussen heer en boer aan zijn partner overliet, koos nog niet de helft voor de volgens Ton juiste aanpak. Als we dan weten dat die verdeeldheid is ontstaan met het Spelregelboek in de hand, denk ik - aanvankelijk heel voorzichtig - dat de spelregeltekst niet heel duidelijk is. En als dan Ton en de secretaris van de Weko met nadruk stellen dat het verschil in interpretatie ontstaat doordat de arbiters slecht lezen, denk ik inderdaad iets steviger dat de spelregeltekst snel in de revisie moet. En als vervolgens Paul Meerbergen, met de Weko de vertaler van het nieuwe spelregel-

boekje, stelt dat ook zonder het noch-noch-kopje de inhoud van dat artikel wel degelijk blijft slaan op noch-noch, ook gerenommeerde arbiters de stelling van Ton niet onderschrijven, en de Taaladviesdienst van het Genootschap Onze Taal vindt dat de tekst voor twee uitleggen vatbaar is, ja, dan wordt mijn mening dat we snel een heldere tekst moeten hebben die alleen voor de juiste uitleg vatbaar is, super stevig.

Sterker, ik heb nog liever dat we een bepaalde gebeurtenis met z'n allen verkeerd behandelen dan dat de helft van de arbiters op de juiste aanpak gokt; dan verliezen we als arbiterscorps naar de gewone bridgers in ieder geval niet onze geloofwaardigheid door het grote verschil tussen onze uitspraken. Ik heb het Bondsbestuur met klem gevraagd om snel de voorwaarden te scheppen waarbinnen het huidige grote probleem van verschillende uitleg supersnel kan worden opgelost. Aanvankelijk is mij toegezegd dat voor 1 september de nodige actie zou worden verricht. Toen ik na 1 september daarnaar vroeg, deelde de secretaris van het Bondsbestuur mij mee dat het anderhalve maand was verschoven.

Dat betekent dat tien dagen nadat ik deze tekst inlever, en al ruim vóór het verschijnen van het winternummer van de WekoWijzer, er iets moois aan de gang moet zijn.

En dat dat nodig is, bewijst de onduidelijkheid die ik nog steeds zie over de bewuste examenvraag.

Volgens Ton heft het bewust weglaten van de kopjes ook fouten op. Maar is dat ook zo?

Ik zet drie teksten van artikel 46 naast elkaar.

<p>2. Als de leider de kleur aanduidt maar niet de hoogte van de kaart, wordt hij geacht de laagste van de aangegeven kleur te hebben genoemd.</p>	<p>3. Als de leider de hoogte van de kaart aanduidt maar niet de kleur, geldt:</p> <p>(a) Bij het voorspelen wordt de leider geacht de kleur te vervolgen waarmee de blinde de voorafgaande slag gemaakt heeft indien er een kaart van de aangegeven hoogte in die kleur aanwezig is.</p> <p>(b) In alle andere gevallen moet de leider een kaart van de aangegeven hoogte uit de blinde spelen als dit reglementair mogelijk is; maar als er twee of meer kaarten zijn die reglementair gespeeld kunnen worden, moet de leider aangeven welke hij bedoelt.</p>	<p>5. Als de leider het spelen van een kaart aangeeft zonder de kleur of de hoogte te noemen (door bijvoorbeeld te zeggen "Speel maar iets" of woorden van gelijke strekking), mag elke tegen-speler aangeven welke kaart uit de blinde gespeeld moet worden.</p>
--	---	---

In de voorgaande editie gold tekst 5 alleen als kleur noch hoogte werd genoemd. Dat kopje stond er immers boven.

Met de uitleg van Ton moeten we niet tekst 2 toepassen maar tekst 5. Toch staat bij tekst 2 geen verwijzing naar tekst 5. Waarom zou de lezer nog op zoek gaan naar een tegenorder? En... wanneer is tekst 2 dan wél van toepassing. Wat doen we trouwens met tekst 3? Kan die óók worden overruled door tekst 5? Zo ja, in welke gevallen, en zo nee, waarom tekst 5 niet?

En dan het hete hangijzer nummer 2: de open gevallen kaart in de eerste ronde, direct na het schudden, en vóórdat een speler een bieding heeft gedaan.

Ton begrijpt die verwarring niet, zo schrijft hij. Want met de nieuwe Spelregels begint de **biedperiode** al met het uit het bord nemen van de kaarten. En daar heeft Ton helemaal gelijk in.

Maar... al eerder vertrouwde ik Ton toe waar volgens mij de oorzaak zit van die verwarring. Als we artikel 6 van de Spelregels namelijk goed lezen... lezen wij:

Artikel 6D. *Opnieuw schudden en geven*

1. Als voor het begin van de eerste biedronde blijkt dat de kaarten op onjuiste wijze zijn gegeven of dat tijdens het schudden en geven van de kaarten een speler de beeldzijde van een kaart die toebehoort aan een andere speler, had kunnen zien, moet er opnieuw worden geschud en gegeven.

Artikel 6 spreekt niet over **biedperiode** maar over **biedronde!**

En alhoewel deze term niet is opgenomen in de lijst van definities, bewijst artikel 73 dat **biedperiode** alles heeft te maken met het werkelijke bieden.

In het Voorwoord van dezelfde WekoWijzer schrijft Ad Cosijn: *'Met nadruk vermelden we dat hier geen sprake is van persoonlijke opvattingen van Ton maar van interpretaties door de WBF spelregelcommissie waaraan we met zijn allen geboden zijn.'*

Volgens mij alle reden om snel een nieuwe druk van de Spelregels van de pers te laten rollen die geheel in de lijn ligt van dat gebod.

Rob Stravers

De echte bedoeling van de Spelregelcommissie van de WBF

Wat we constateren is dat de tekst van de spelregels niet altijd leidt tot wat de oorspronkelijke bedoeling van de tekst is. Als iemand opmerkt dat lang niet alle arbiters goed lezen, dan kunnen we hem daarin geen ongelijk ge-

ven, maar in de onderliggende gevallen is dat niet het geval, gezien ook de resultaten van de enquête.

Artikel 46B

Toch even eerst de belangrijkste teksten:

Engels	Nederlands
<p><u>Artikel 46B, aanhef:</u> In case of an incomplete or erroneous call by declarer of the card to be played from dummy, the following restrictions apply (except when declarer's different intention is incontrovertible):</p>	<p><u>Artikel 46B, aanhef:</u> In geval van een onvolledige of foutieve benaming door de leider ten aanzien van de te spelen kaart uit de blinde gelden de volgende beperkingen (tenzij de andere bedoeling van de leider onomstotelijk vaststaat):</p>
<p><u>Artikel 46B2:</u> If declarer designates a suit but not a rank he is deemed to have called the lowest card of the suit indicated.</p>	<p><u>Artikel 46B2:</u> Als de leider de kleur aanduidt maar niet de hoogte van de kaart, wordt hij geacht de laagste van de aangegeven kleur te hebben genoemd.</p>
<p><u>Artikel 46B5:</u> If declarer indicates a play without designating either a suit or a rank (as by saying 'play anything' or words of like meaning) either defender may designate the play from dummy.</p>	<p><u>Artikel 46B5:</u> Als de leider het spelen van een kaart aangeeft zonder de kleur of de hoogte te noemen (door bijvoorbeeld te zeggen "Speel maar iets" of woorden van gelijke strekking), mag elke tegenspeler aangeven welke kaart uit de blinde gespeeld moet worden.</p>

De opgave uit het CLB-examen:

De leider speelt een kleine kaart naar HB op tafel en heeft er geen idee van waar de aas en vrouw zitten. Na enige tijd zegt hij tegen de dummy iets van: 'ik weet het niet, speel er maar een.'

Uit het artikel "Van de groene tafel" van Ton Kooijman begrijpen we dat het de bedoeling is van de wetgever (de spelregelcommissie van de WBF) dat bij een opmerking als "speel maar wat" of woorden van die strekking, artikel 46B5 van toepassing is, ondanks dat de kleur bekend is.

De verschillen in interpretatie ontstaan ons inziens door twee belangrijke punten.

1. In de aanhef van 46B staat een belangrijke zin tussen haakjes "tenzij de bedoeling van de leider onomstotelijk vaststaat". Grammaticaal gezien geeft dat zinnetje aan dat de subpunten 1 t/m 5 van 46B NIET van toepassing zijn als die bedoeling helder is.

Bijvoorbeeld op tafel ligt AHVB102 van klaver en de leider zegt: "Speel de klaveren maar af". De hoogte van de kaart is niet aangegeven, maar het is helder dat ze van bovenaf gespeeld worden. Maar in geval een leider geen beslissing neemt over een te spelen kaart, is niet helder wat er moet gebeuren. Immers de subpunten 1 t/m 5 zijn niet van toepassing. Ook niet in de Engelse tekst. Je kunt zelfs concluderen dat de leider een kaart moet benoemen, tenzij de tegenstanders al hebben laten blijken waar de belangrijke kaarten liggen. In dat geval is een splitscore op z'n plaats. De leider speelt de heer voor en de tegenstanders krijgen een score op basis van 50% de heer en 50% de boer gespeeld.

2. De tekst van 46B5 lijkt helder en is ten opzichte van de vorige versie van de spelregels niet gewijzigd. Vrijwel iedereen leest dat als "noch kleur, noch hoogte is genoemd". Ook in de Spaanse en Italiaanse vertalingen staat er "noch ... noch". Daarin

zit ook een grote mate van logica, want dat is het enige alternatief, na de vier voorgaande punten, wat nog over is.

Toch is volgens de WBF bij monde van Ton artikel 46B5 (deels) van toepassing, daarbij verwijzend naar een examen voor internationale arbiters. Wij twijfelen er geen moment aan dat dit inderdaad de bedoeling is geweest van de wetgever. Maar, zoals is gebleken uit het examen, de reacties daarop, de bovenstaande tekst en de enquêtes onder arbiters, komt deze bedoeling absoluut niet helder over.

Het zou veel helderder zijn als die zin tussen haakjes een prominentere plaats zou krijgen, waarbij wordt aangegeven: Ga eerst na wat de bedoeling is van de leider. Volg die bedoeling. Als die iets zegt in de trend van “doe maar iets”, dan mogen de tegenstanders be-

palen welke (reglementaire) kaart, gezien de bedoeling van de leider, moet worden gespeeld. In andere gevallen zie de punten 1 t/m 4.

Als de bedoeling van de leider niet onomstotelijk vaststaat, gelden de volgende beperkingen, gevolgd door de punten 1 t/m 5.

Onze bescheiden mening is, dat als arbiters met een WL-diploma hier al de grootste moeite mee hebben, deze opgave voor een CLB-examen veel te moeilijk is, gezien de mogelijke interpretaties van de wetstekst.

Artikel 6D

De opgave: Als een speler zijn kaarten uit het board haalt, laat hij er één open op tafel vallen. Het spel wordt voor de eerste keer gespeeld. Wat te doen?

Ook hier weer even de relevante teksten:

Engels	Nederlands
<p><u>Artikel 6D1:</u> If it is ascertained before the auction first begins on a board that the cards have been incorrectly dealt or that during the shuffle and deal a player could have seen the face of a card belonging to another player there shall be a new shuffle and deal. Thereafter Law 16C applies to the accidental sighting of a card belonging to another player's hand before completion of the play of the board (but see Law 24). Any illegally dealt board is a fouled board, and for any other irregularity see the relevant Law.</p>	<p><u>Artikel 6D1:</u> Als voor het begin van de eerste biedronde blijkt dat de kaarten op onjuiste wijze zijn gegeven of dat tijdens het schudden en geven van de kaarten een speler de beeldzijde van een kaart die toebehoort aan een andere speler, had kunnen zien, moet er opnieuw worden geschud en gegeven. Als daarna een speler, voordat het bord volledig gespeeld is, toevallig een kaart ziet die toebehoort aan de hand van een andere speler, is artikel 16C van toepassing (maar zie ook artikel 24). Elk bord dat op een onjuiste manier gegeven is, is een onklaar bord; voor elke andere onregelmatigheid moet het betreffend artikel toegepast worden.</p>
<p><u>Artikel 17A:</u> The auction period on a deal begins for a side when either partner withdraws his cards from the board.</p>	<p><u>Artikel 17A:</u> De biedperiode van een spel begint voor een partij als één van beide spelers van het paar zijn kaarten uit het bord neemt.</p>
<p><u>Artikel 24, aanhef:</u> When the Director determines that during the auction period because of a player's own error one or more cards of that player's hand were in position for the face to be seen by his partner, the Director shall require that every such card be left face up on the table until the auction period ends. ...</p>	<p><u>Artikel 24, aanhef:</u> Als de wedstrijdleider vaststelt dat tijdens de biedperiode, als gevolg van een fout van de speler zelf, de beeldzijde van één of meer kaarten van diens hand gezien kon worden door zijn partner, moet de wedstrijdleider voorschrijven dat elke zodanige kaart tot het einde van de biedperiode met de beeldzijde naar boven op tafel blijft liggen...</p>

Ton geeft aan dat het duidelijk de bedoeling is van de spelregels dat in dit geval artikel 24 van toepassing is.

Maar even later geeft hij ook aan dat artikel 6 gaat over de situatie dat het spel voor de eerste keer gespeeld wordt en er een kaart buiten de schuld van de spelers zichtbaar is. Ook als een kaart tijdens het schudden en delen zichtbaar is, moet worden overgedeed.

Maar vervolgens zegt artikel 6D ook dat er mag worden overgedeed tot het begin van de eerste biedronde. En, zoals Ton terecht aangeeft, is dat een ander moment dan het begin van de biedperiode.

Met andere woorden artikel 24 zegt: niet overdelen en met artikel 6 in de hand kun je concluderen dat er vóór de eerste bieding, WEL mag worden overgedeed. Toch enigszins strijdig.

Alle misverstanden en strijdigheden zouden verdwijnen als ook in artikel 6 de term "biedperiode" zou staan.

Leeswijzer of nota van toelichting
Aangezien de Nederlandse tekst niet meer kan zijn dan een vertaling van de Engelse tekst (ten slotte willen we toch wereldwijd dezelfde regels), en de Engelse tekst niet eerder veranderd kan worden dan 2017, zullen we het moeten doen met een soort leeswijzer, die gezien de onduidelijkheid in de spelregels, geen overbodige luxe is.

Even nog een kort vergelijk met de nationale wetgeving. Wetten en besluiten bestaan uit minimaal twee onderdelen, te weten, de artikelen en de nota van toelichting. Dat laatste geeft een uitleg van hoe de verschillende artikelen bedoeld zijn, hoe de samenhang tussen artikel is en hoe het een en ander geïnterpreteerd moet worden. Of dit een garantie is voor een eenduidige interpretatie? Nee, want 100% dicht krijg je het toch niet, maar lastige onderdelen worden wel makkelijker interpreteerbaar. Gezien de discussies lijkt een dergelijke nota van toelichting bij de spelregels van het bridge ook erg handig te zijn.

Siger Seinen

Reactie van de Weko

door Ad Cosijn

Rob en Siger roeren in hun bijdrage enkele belangrijke en fundamentele aspecten aan inzake de omgang met spelregels. Voor een goed begrip van de positie van de Weko is het van belang hier nog eens uiteen te zetten hoe het met de diverse verantwoordelijkheden gesteld is.

De WBF is verantwoordelijk voor de uitgave en interpretatie van de spelregels. De officiële Engelse tekst is in alle gevallen bindend. Het bondsbestuur van de Nederlandse Bridge Bond is formeel verantwoordelijk voor de Nederlandse vertaling en voor alles wat door commissies van de bond wordt gedaan en nagelaten. In de praktijk heeft het Bondsbestuur alles inzake de spelregels en wat daarmee samenhangt aan de Weko gedelegeerd. Dat betreft de inhoud van de wedstrijdopleidingen en de examens daarvan, de diverse aanvullende reglementen, zoals het wedstrijd- en competitierglement en alle verdere publicaties, waaronder de alerteerregeling. De Weko heeft op haar beurt een examencom-

missie ingesteld die onder verantwoordelijkheid van de Weko de examens opstelt en deze beoordeelt. De Weko staat volledig achter de zienswijze van de examencommissie met betrekking tot de twee gewraakte examenvragen.

Terug naar de bijdragen van Rob en Siger. Allereerst wil de Weko haar standpunt verduidelijken ten aanzien van de artikelen 6 en 46.

Artikel 6

In artikel 6D1 is geen aanknopingspunt te vinden om opnieuw te laten geven als een speler een kaart open laat vallen terwijl hij zijn kaarten uit het bord haalt. Er is immers noch sprake van iets dat gebeurt tijdens het schudden en geven, noch van een onjuiste wijze van geven. Dit staat geheel los van het verschil tussen de termen 'biedperiode' en 'eerste biedronde'. Artikel 6D1 verwijst naar artikel 16C en artikel 24. Artikel 24 regelt precies de situatie die in de gewraakte examenvraag aan de orde komt. Er staat '...moet de wed-

strijdleader voorschrijven... '. Over laten schudden met een beroep op artikel 16C is derhalve onjuist, de spelregels laten de wedstrijdleader expliciet geen keus. In hun reacties melden zowel Siger als Rob aan het einde van hun betoog dat in artikel 6D staat dat er tot het begin van de eerste biedronde mag worden overgedeed maar lijken daarbij geen rekening te houden met de criteria die voor dat overdelen in artikel 6D zijn genoemd.

Artikel 46

Wat Rob en Siger beiden als vanzelfsprekend aannemen is dat als er sprake is van één kleur, zoals in de bewuste examenvraag, deze automatisch ook is aangeduid. Dat blijkt echter nergens uit de tekst. Siger gebruikt in zijn reactie dan ook de woorden 'ondanks dat de kleur bekend is'. 'Bekend zijn' is toch heel wat anders dan 'aangeduid'. Artikel 46B2 is bedoeld voor situaties waar de leider de betreffende kleur ook daadwerkelijk uitspreekt zonder de rang van de kaart te noemen, bijvoorbeeld 'ruiten'.

Voor beide gevallen geldt dat de tekst van deze en bijbehorende artikelen misschien effectiever zou kunnen zijn geformuleerd. We moeten ons daarbij wel een paar dingen realiseren. Het formuleren van spelregels is een bijzonder lastige klus. Niet voor niets worden slechts ongeveer eens in de tien jaar wijzigingen aangebracht. Helaas blijkt na publicatie van de tekst (en/of de vertaling) altijd dat sommige artikelen in de praktijk tot problemen leiden. Daarmee is helemaal niet gezegd dat met een andere formulering alle problemen zouden zijn voorkomen. Waar nodig zullen de bevoegde instanties dus duidelijkheid moeten scheppen over hoe de betreffende artikelen moeten worden toegepast. Dat is wat Siger en Rob terecht verlangen. En dat is wat de Weko ook met de nieuwe digitale diensten (zie voorwoord) wil bereiken. Dat we met elkaar actief discussiëren over de spelregels is prima en als dat tot een betere toepassing in de praktijk leidt des te beter. In die zin zijn de reacties op de enquêtes van Rob en Siger zeer instructief en leveren ze een bijdrage aan een goed begrip van de spelregels.

